



МОНГОЛ УЛСЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2023 он, 12 сарын 28 өдөр

Дугаар 11656

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчид үнэмлэх олгох, сунгах, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох болон мэргэжлийн ур чадварын ангилал, зэрэглэл тогтоох журмыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Тушаалын биелэлтийг хангаж, журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Аялал жуулчлалын бодлого, зохицуулалтын газар (В.Батчимэг)-т үүрэг болгосугай.

Б.Са



Б.БАТ-ЭРДЭНЭ

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны
Төрийн нарийн бичгийн даргын
2023 оны 18 дугаар сарын 27-ны өдрийн
АББ дугаар тушаалын хавсралт

ЖУУЛЧНЫ ХӨТӨЧ-ТАЙЛБАРЛАГЧИД ҮНЭМЛЭХ ОЛГОХ, СУНГАХ, ТҮДГЭЛЗҮҮЛЭХ, СЭРГЭЭХ, ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН УР ЧАДВАРЫН АНГИЛАЛ, ЗЭРЭГЛЭЛ ТОГТООХ ЖУРАМ

НЭГНИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь нь Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан жуулчны хөтөч-тайлбарлагчид үнэмлэх олгох, сунгах, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох болон мэргэжлийн ур чадварын ангилал, зэрэглэл тогтоох харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Иргэн нь Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 26.1-д заасан нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдэд бүртгүүлж, энэхүү журамд заасан эрх бүхий байгууллагаар мэргэжлийн ур чадварын ангилал, зэрэглэлээ тогтоолгон, мэргэжлийн жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэх авна.

1.3.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаар баталгаажсан тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагын сургалтад хамрагдаж гэрчилгээ авсан байна.

1.4.Сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөр нь заавал судлах Монгол Улсын тухай ерөнхий мэдлэг, харилцаа, ёс зүй, эмнэлгийн анхан шатны тусламжийн талаар болон мэргэжлийн ур чадварын мэдлэг олгох агуулгыг агуулсан байна.

1.5.Энэ журмын 1.4-т заасан агуулга бүхий ижил төрлийн тусгайлсан сургалтад хамрагдсаныг холбогдох гэрчилгээгээр баталсан иргэн энэ журмын 1.3-т заасан ерөнхий мэдлэгийн сургалтад хамрагдахгүй байж болно.

1.6.Сургалтыг мэргэжлийн сургалтын үйлчилгээ явуулах тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллага батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу зохион байгуулна.

1.7.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчид олгох үнэмлэх, энгэрийн тэмдгийн загварыг аялал жуулчлалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага батална.

1.8.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэхэд овог, нэр, ангилал, зэрэглэл, сургалтад хамрагдсан эсхүл дээд боловсролын гэрчилгээний дугаар, үнэмлэх олгосон огноо бичигдсэн байна. Энгэрийн тэмдэг нь жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн зэрэглэлийг илтгэх өнгө бүхий байна

1.9.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчид үнэмлэх, энгэрийн тэмдэг олгох ажиллагааг зэрэглэл тогтоох байгууллагын шалгалтын үр дүнд үндэслэн нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд зохион байгуулна.

ХОЁР.ЖУУЛЧНЫ ХӨТӨЧ-ТАЙЛБАРЛАГЧИЙН АНГИЛАЛ, ЗЭРЭГЛЭЛ

2.1.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийг Ерөнхий аяллын ба Тусгай сонирхлын аяллын гэж ангилна.

2.2.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн ангиллыг үл харгалзан мэдлэг, ур чадвар, туршлагыг үндэслэн I болон II зэрэглэл олгоно.

2.3.Тусгай сонирхлын жуулчны хөтөч-тайлбарлагч Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 14.2-т заасан даатгалтай, эрсдэл бүхий аяллыг хөтөчлөх бол энэ тухай нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдэд мэдээлнэ.

2.4.Нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдээр ангилал зэрэглэлээ тогтоолгосон жуулчны хөтөч-тайлбарлагч нь төрөөс үзүүлж буй аливаа бодлогын дэмжлэг, хөнгөлөлтөд хамрагдана.

ГУРАВ. АНГИЛАЛ, ЗЭРЭГЛЭЛ ТОГТООХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

3.1.Иргэн жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэх авах, ангилал, зэрэглэл тогтоолгох хүсэлтээ нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдэд бичгээр болон цахимаар гаргана.

3.2.Жуулчны хөтөч тайлбарлагчийн үнэмлэх авах, ангилал, зэрэглэл тогтоолгох хүсэлтэд дараах материалыг хавсралтаар ирүүлнэ. Үүнд:

3.2.1.Иргэний үнэмлэх;

3.2.2.Аяллын хөтөч тайлбарлагчийн мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтад хамрагдсан гэрчилгээ;

3.2.3.Өнгөт гэрэл зураг 2 хувь;

3.2.4.Эрүүл мэндийн тодорхойлолт.

3.2.5.Аяллын хөтөч тайлбарлагчийн ангилал, зэрэглэлээ тогтоолгох хэлний чиглэлийг тодорхойлсон баримт

3.3.Гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэх авах, ангилал, зэрэглэл тогтоолгох хүсэлтэд энэ журмын 3.2-т зааснаас гадна дараах материалыг нэмэлтээр хавсралтаар ирүүлнэ. Үүнд:

3.3.1.Монгол Улсад оршин суух үнэмлэх;

3.3.2.Монгол Улсад 5 жил оршин суусан талаарх гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны-байгууллагын тодорхойлолт

3.3.3.Монгол хэлний төвшин тогтоох шалгалтын гэрчилгээ.

3.4.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчид ангилал, зэрэглэл тогтоохдоо шалгалт авах бөгөөд шалгалтын комиссын бүрэлдэхүүнийг нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд тухай бүр байгуулна.

3.5.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн ангилал, зэрэглэл тогтоох шалгалтыг хагас жилд I, IV улиралд/ нэг удаа зохион байгуулна.

3.6.Шалгалтын бүртгэлийг цахим хэлбэрээр явуулах бөгөөд бүртгүүлэх зөвлөмжийг ойлгомжтой байдлаар боловсруулж, нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн цахим хуудсанд байршуулж, нийтэд мэдээлнэ.

3.7.Шалгалтын бүртгэлийн зөвлөмжид бүртгэл дуусах хугацааг он, сар, өдөр, цаг, минутаар тодорхой заана.

3.8.Шалгалтад бүртгүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг оролцогч өөрөө хариуцах бөгөөд шалгалтын бүртгэлийн хураамжийн хэмжээг нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн Удирдах зөвлөл тогтооно.

3.9.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн шалгалт нь ур чадварын болон ерөнхий мэдлэгийн гэсэн хэсгээс бүрдэнэ. Ур чадварын дадлага хэсгийг тухайн жуулчны хөтөч тайлбарлагч өөрийн сонгосон гадаад хэл дээр хийж гүйцэтгэнэ.

3.10.Иргэн эхлээд ур чадварын дараа нь ерөнхий мэдлэг гэсэн дарааллаар шалгуулна. Ур чадварын шалгалтад тэнцээгүй тохиолдолд ерөнхий мэдлэгийн шалгалтад орохгүй.

3.11.Ур чадварын шалгалтаар жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн хэлний мэдлэг, мэргэжлийн ур чадварыг шалгана.

3.12.Ерөнхий мэдлэгийн шалгалтыг тест хэлбэрээр авах бөгөөд жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн эзэмшсэн байвал зохих мэдлэгийг шалгана.

3.13.Шалгалтын комиссоос гаргасан шалгалтын дүнд үндэслэн шаардлага хангасан иргэнд жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэх, энгэрийн тэмдэгийг нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд олгоно.

3.14.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагч нь зэрэглэл ахиулах хүсэлтээ нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдэд гаргаж, шалгалт өгөх бөгөөд шалгалтыг тест болон мэргэжлийн холбоодын шалгаруулалтаар авна.

3.15.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн зэрэглэлийн үнэмлэхийг 5 жилийн хугацаагаар олгоно.

3.16.Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн I болон II зэрэглэлийн ур чадварыг 6 жил хадгалсан хөтөч-тайлбарлагчийн зэрэглэлийг 6 дахь жилээс хугацаагүйгээр сунгаж болно.

3.17.Нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн бүртгэлийг хөтөлж, нэгдсэн мэдээллийг улирал тутам аялал жуулчлалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

ДӨРӨВ. ШАЛГАЛТЫН КОМИССЫН АЖИЛЛАХ ЖУРАМ

4.1.Шалгалтын комиссын бүрэлдэхүүн нь аялал жуулчлалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллага болон аялал жуулчлалын салбарт 10 буюу түүнээс дээш ажилласан жуулчны хөтөч-тайлбарлагч, эрдэмтэн, судлаачдын төлөөлөл бүхий 10 хүртэлх гишүүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

4.3.Шалгалтын комисс шалгалтын агуулгыг тухай бүр шинэчлэн батална.

4.4.Шалгалтын комисс нь шалгалттай холбоотой дараах үйл ажиллагааг явуулна:

4.4.1.шалгалтын товыг нийтэд зарлан мэдээлэх;

4.4.2.шалгалтын талаар мэдээлэл, арга зүйн уулзалтыг хийх, хэвлэл, мэдээллийн байгууллагатай хамтран ажиллах;

4.4.3.шалгалтад оролцогчийг бүртгэх бэлтгэлийг хангаж, зохион байгуулах;

4.4.4.шалгалтад орох тухай өргөдөл, түүнд хавсаргасан баримт бичгийн үнэн зөв байдлыг шалгах зорилгоор шаардлагатай баримт бичиг, мэдээ, мэдээллийг гаргуулахаар байгууллага, албан тушаалтанд хүсэлт гаргах;

4.4.5.шалгалтын даалгаврын санг бүрдүүлэх, нууцлалыг хамгаалах;

4.4.6.шалгалтын танхим, техник хэрэгсэл, компьютер, болон шалгалт хэвийн явагдах бусад орчин, нөхцөлийг хангах;

4.4.7.шалгалтад ашиглах компьютер, программ хангамжийн хэвийн, найдвартай ажиллагааг хангах;

4.4.8.шалгалтыг зохион байгуулах чиглэлээр хамтран ажиллах иргэн, хуулийн этгээдийг сонгох, тэдгээртэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулах;

4.4.9.шалгалтын явцад хөндлөнгийн хяналт тавих, оролцогчтой сонирхлын зөрчилгүй иргэд, төрийн бус байгууллагын төлөөллийг хянагчаар ажиллуулах;

4.4.10.шалгалтад оролцогчийн биеийн байцаалтыг нягтлан шалгах, оролцогчдыг кодоор дугаарлах, суудал хуваарилах;

4.4.11.шалгалтын явцад мөрдөх журам, заавар, удирдамжийг өргөдөл гаргагч, шалгалтад оролцогч болон бусад этгээд танилцах боломжтой байхаар нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн цахим хуудсанд байршуулж, мэдээлэх;

4.4.12.шалгалтын явцад энэ журамд заасны дагуу шалгалтад оролцогчдод хяналт тавих, шалгалтын явцыг баримтжуулах;

4.4.13.шалгалтын үед компьютер, программ хангамжийг ашиглах анхан шатны зөвлөгөө, тусалцааг оролцогчид үзүүлэх, техник, программ хангамж, сүлжээтэй холбоотой эвдрэл, гэмтлийг яаралтай засуулах арга хэмжээ авах;

4.4.14.бодлогын шалгалтын даалгаврыг хэвлэх, нууц кодоор дугаарлах, шалгалтын даалгаврыг дүгнэх комисст хүлээлгэн өгч, нууцлалыг хамгаалах ;

4.4.15.шалгалтын нэгдсэн дүн ба явцын талаар нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд болон олон нийтэд тайлагнах;

4.4.16.шалгалтын гүйцэтгэлийг дүгнэх, оролцогчийн даалгавар биелүүлсэн шалгалтын материалыг дүгнэсэн аргачлалыг жишиг хариутай хамт нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн цахим хуудсанд байршуулж, мэдээлэх;

4.4.17.шалгалтад тэнцсэн оролцогчдын мэдээллийг нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдэд хүргүүлэх;

4.4.18.шалгалт зохион байгуулахтай холбоотой бусад.

4.5.Шалгалтын комиссын үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр нь хуралдаан байх бөгөөд нийт гишүүдийн 75 ба түүнээс хувийн ирцтэй тохиолдолд хурлын шийдвэрийг хүчинтэйд тооцно.

4.6.Комиссын хурлын шийдвэр тогтоол хэлбэртэй байх бөгөөд дарга, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулан, комиссын гишүүдэд танилцуулсан байна.

4.7.Комиссын хурлын бэлтгэлийг хангах, хуралдааны тэмдэглэлийг хөтлөх, баталгаажуулах, гишүүдэд танилцуулах ажлыг комиссын нарийн бичгийн дарга хариуцна.

4.8.Шалгалтын комиссын хуралдаанаар энэ журмын 4.4.1-ээс 4.4.18-д заасан асуудлыг хэлэлцэж, тухай бүр тогтоол гаргана.

4.9.Оролцогчийн шалгалт тус бүрээр авбал зохих дээд оноо нь ур чадварын шалгалтад 50, ерөнхий мэдлэгийн шалгалтад 50, нийт оноо 100 байна.

4.10.Ур чадварын болон ерөнхий мэдлэгийн шалгалтад авсан нийлбэр дүн нь 70 ба түүнээс дээш хувьд хүрсэн бол шалгалтад тэнцсэнд тооцно.

ТАВ. ШАЛГАЛТЫН ТОВ, ДҮНГ НИЙТЭД МЭДЭЭЛЭХ

5.1.Энэ журмын 4.2-т заасан хугацаанд шалгалт зохион байгуулах өдрийн товыг шалгалт эхлэхээс 45 хоногийн өмнө олон нийтэд нээлттэй мэдээлж, нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд цахим хуудсандаа байршуулна.

5.2.Шалгалтын бүртгэлийг цахим хэлбэрээр явуулах бөгөөд бүртгүүлэх зөвлөмжийг ойлгомжтой байдлаар боловсруулж, нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн цахим хуудсанд байршуулж, нийтэд мэдээлнэ.

5.3.Шалгалтын бүртгэлийн зөвлөмжид бүртгэл эхлэх болон бүртгэл дуусах хугацааг он, сар, өдөр, цаг, минутаар тодорхой заана.

5.4.Энэ журамд заасны дагуу зохион байгуулсан шалгалтын дүнг шалгалт авснаас хойш 14 хоногийн дотор нийтэд нээлттэй мэдээлж, нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд цахим хуудсандаа байршуулна.

5.5.Нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд шалгалт дууссанаас хойш 30 хоногийн дотор уг шалгалтад тэнцсэн иргэнд Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэх, энгэрийн тэмдгийг олгоно.

ЗУРГАА. ҮНЭМЛЭХИЙГ СУНГАХ, ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ

6.1. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагч нь үнэмлэхээ сунгуулах хүсэлтээ нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдэд гаргах бөгөөд дараах материалыг хавсаргана. Үүнд:

- 6.1.1. өргөдлийн маягт;
- 6.1.2. хураамж төлсөн баримт;
- 6.1.3. өөрийн үнэмлэхийн хуулбар;
- 6.1.4. харьяалагдах тур операторын тодорхойлолт /боломжтой тохиолдолд/.

6.2. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн зэрэглэлийн үнэмлэхийг анх олгосон хугацаагаар сунгана.

6.3. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн зэрэглэлийн үнэмлэхийн хугацааг сунгахдаа дахин шалгалт өгнө.

6.4. Дараах тохиолдолд жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэхийн хүчинтэй байдлыг түдгэлзүүлэх арга хэмжээ авна. Үүнд:

6.4.1. Аялал жуулчлалын байгууллагын ажилтны ёс зүйн дүрмийг ноцтой зөрчсөн талаар жуулчин аялал жуулчлалын байгууллагаас албан ёсоор удаа дараа гомдол ирсэн;

6.4.2. Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 10.3.1-10.3.3-т заасан үүргээ биелүүлээгүй болох нь жуулчин, аялал жуулчлалын байгууллагаас албан ёсоор удаа дараа гомдол ирсэн;

6.4.3. Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан гэмт хэрэгт яллагдагчаар татагдсан.

6.5. Дараах тохиолдолд жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэхийг хүчингүй болгоно. Үүнд:

6.5.1. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагч өөрөө хүсэлт гаргасан;

6.5.2. Аялал жуулчлалын байгууллагын ажилтны ёс зүйн дүрмийг ноцтой зөрчсөн;

6.5.3. Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 10.3.1-10.3.3-т заасан үүргээ биелүүлээгүй болох нь жуулчны гомдол, түүний тайлбар, мэдүүлэг, тэдгээрийг нотолсон баримтаар тогтоогдсон;

6.5.4. Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан гэмт хэрэг үйлдсэн болох нь хуулийн хүчин төгөлдөр шүүхийн шийдвэрээр тогтоогдсон.

6.6. Дараах тохиолдолд жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэхийг сэргээнэ. Үүнд:

6.6.1. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэхийн хүчинтэй байдлыг энэ журмын 6.5-д заасны дагуу түдгэлзүүлсэн бол 1 жилийн дараа иргэн хүсэлт гарган дахин шалгалт өгсөн бол;

6.6.2. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үнэмлэхийг энэ журмын 4.5-д туссан заалтын дагуу хүчингүй болгосон бол 3 жилийн дараа иргэн хүсэлт гарган дахин шалгалт өгсөн бол;

6.6.3. Аялал жуулчлалын байгууллагын ажилтны ёс зүйн дүрмийг ноцтой зөрчсөн нь тогтоогдоогүй;

6.6.4. Аялал жуулчлалын тухай хуулийн 10.3.1-10.3.3.-т заасан үүргээ биелүүлээгүй талаарх жуулчны гомдол, түүний тайлбар, мэдүүлэг нь батлагдаагүй эсвэл буруугүй болох нь батлагдсан;

6.6.5. Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан гэмт хэрэг үйлдээгүй, буруугүй болох нь хуулийн хүчин төгөлдөр шүүхийн шийдвэрээр тогтоогдсон.

ДОЛОО. ХАРИУЦЛАГА

7.1. Жуулчны хөтөч-тайлбарлагч нь мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх явцдаа өөрийн зэрэглэлийг тодорхойлсон үнэмлэх, энгэрийн тэмдгийг биедээ ил харагдах байдлаар авч явна.

7.2. Нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдээр зэрэглэлээ тогтоолгоогүй иргэн жуулчны хөтөч-тайлбарлагчийн үйл ажиллагаа эрхэлсэнтэй холбоотой аливаа үйл ажиллагаанд нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд хариуцлага хүлээхгүй.

7.3. Журмын хэрэгжилтэд аялал жуулчлалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээд болон аялал жуулчлалын улсын байцаагч хяналт тавьж, илэрсэн зөрчил дутагдалд энэхүү журам болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

7.4. Мэргэжлийн үнэмлэхээ зөрчил гарган хүчингүй болгосон жуулчны хөтөч тайлбарлагчийн мэдээллийг аялал жуулчлалын мэдээллийн санд бүртгэн олон нийтэд ил зарлана.